

Pas jij op de kinderen, schat?

Toegegeven, dieren zijn geen mensen en mensen meestal geen dieren. Toch vroegen we ons af of emancipatie in de dierenwereld ook voorkomt. Bestaat De Nieuwe Man bij de beestjes?

H

HUISHOUDELIJKE TAKEN zoals poetsen, koken, wassen en strijken zijn op de dierenwereld niet echt van toepassing. Het grootbrengen van jongen natuurlijk wel. Bij dieren is de kinderzorg vooral een ingebakken vrouwenzaak van meestal alleenstaande moeders. De meeste vrouwtjes werpen hun jongen, zogen ze tot ze zelf kunnen overleven en laten ze dan op eigen benen staan. Bij sommige soorten is dat snel, zo snel dat de moeders hun kroost nooit te zien krijgen. Denk maar aan zeeschildpadden of kikkervisjes. Net als de jongen van andere amfibieën en vissen moeten ze alleen groot worden. Geen moeder of vader in zicht. Zeepaardjes vormen een categorie apart. Hier wordt het mannetje zwanger. Hij ontwikkelt de eitjes in een buidel op zijn buik en beschermt de embryo's tot ze geboren worden en alleen verder kunnen.

Bij de meeste zoogdieren blijven de jongen weken, maanden tot zelfs jaren bij hun moeder of ouders. Gedurende de zoogperiode wijkt hun mama niet van hun zijde. Hun papa is soms aanwezig als leider van de groep bij polygame dieren (bijvoorbeeld gorilla's) of frequenteert de vrouwengroep of harem tijdens de vruchtbare periode (zoals olifanten). Verwekking is bij de laatste mannen hun enige verdienste. De jonge mannen vliegen het huis uit van zodra er niet meer gedronken wordt bij mama, ze op hun eigen benen staan en geslachtsrijp zijn. De jonge vrouwtjes mogen langer bij de groep blijven. Maar het is wel ieder voor zich. Sterft de mannelijke verwekker van de jongen, dan kan de nieuwe partner van de moeder haar zogende jongen vermoorden. Zowel bij leeuwen als bij apen zijn hier voorbeelden van gekend. Deze mannen willen hun eigen genen voortplanten

en zolang er nog jong leven aan de borst hangt, zijn de vrouwen niet vruchtbaar. Dus maken de mannen korte metten met de baby's. Om hun jongen tegen vijanden te beschermen, laten moeders hen goed verstopt achter tijdens de jacht of het grazen. Zo liggen kersverse gevlekte tapirs doodstil onder de struiken, onzichtbaar in het flikkerende zonlicht. Andere moeders slepen hun kroost overal mee naartoe. Krokodillen nemen hun pasgeboren jongen in de bek om ze naar het water te brengen. Bij klauwaapjes neemt mama haar koters op de rug of buik en ook papa doet dit. Zelfs broers en zussen delen hier in de ouderzorg. De uitzonderingen bevestigen de regel. Daarom mogen ze ook hier niet ontbreken. Vooral in de vogelwereld zijn er mooie voorbeelden van verdienstelijke vaderfiguren. Bij struisvogels is het de haan die zich zachtjes op de eieren neervlijt. Maar meestal zijn de taken er eerlijk verdeeld. Man en vrouw bebroeden de eieren en voeden de kuikens om beurten. Zo zitten alle pinguïnsorten beurtelings op de eieren, behalve de konings- en keizerspinguïn. Daar is mijnheer de taaie. Hij staat twee maanden bij temperaturen tot -70°C met het ei in zijn huidplooi op zijn poten te broeden tot het ei uitkomt. Hij eet niet en is volledig afhankelijk van de terugkomst van mevrouw die dan op haar beurt voor het kuiken zorgt. Dezelfde afhankelijkheid is er bij de neushoornvogels. De vrouwtjes metselen zich in tijdens het broeden, veilig voor mogelijke vijanden. Een smalle spleet blijft vrij zodat de mannetjes lekkere hapjes kunnen aanvoeren voor de vrouwtjes die niet meer weg kunnen uit hun ideale broedmachine. Van kraamhulp gesproken! ○